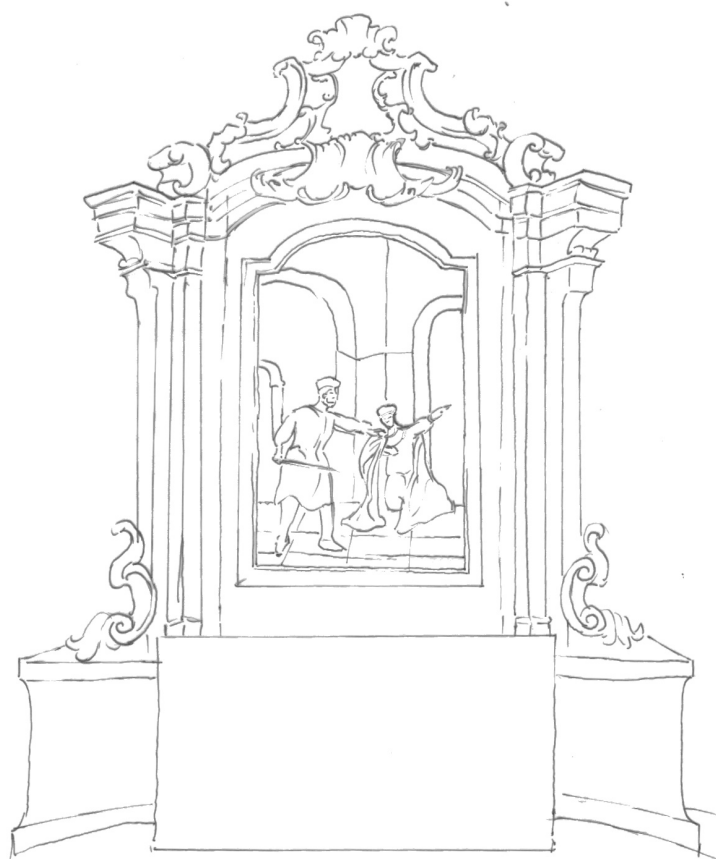

RESTAURÁTORSKÁ ZPRÁVA

Restaurování nástěnných maleb v kapli sv. Václava v Praze - Suchdole

MgA. Petra Navrátilová
2022

0./ Obsah

<i>1./ Lokalizace památky</i>	<i>5</i>
<i>2./ Základní údaje o díle</i>	<i>5</i>
<i>3./ Rozměry maleb.....</i>	<i>5</i>
<i>4./ Historie památky.....</i>	<i>6</i>
<i>5./ Popis a stav památky</i>	<i>6</i>
<i>6./ Záměr na restaurování</i>	<i>7</i>
<i>7./ Předchozí restaurátorské zákroky</i>	<i>7</i>
<i>8./ Navrhovaný postup při restaurování</i>	<i>8</i>
<i>9./ Vývoj malířských etap na hlavním oltáři</i>	<i>8</i>
<i>10./ Vývoj podoby menších oltářů.....</i>	<i>9</i>
<i>11./ Ikonografie díla</i>	<i>9</i>
<i>12./ Zhodnocení laboratorního průzkumu</i>	<i>10</i>
<i>13./ Postup při restaurování</i>	<i>10</i>
<i>14./ Závěr</i>	<i>11</i>
<i>15./ Použité materiály při restaurování</i>	<i>12</i>
<i>16./ Doporučené podmínky pro uchování díla.....</i>	<i>12</i>
<i>Fotodokumentace</i>	<i>13</i>
<i>Kresebná příloha</i>	<i>82</i>
<i>Příloha: Materiálový průzkum</i>	<i>85</i>

Objednatel: městská část Praha - Suchdol, Suchdolské nám. 734/3, 165 00 Praha - Suchdol, IČO: 00231231, DIČ:CZ00231231

*Zhotovitel: Art Hard s.r.o., Rybná 716/24, 110 00, Praha 1, IČO:08489335, DIČ: 08489335
Restaurátorka: MgA. Petra Navrátilová, Zenklova 576/27, Praha, 180 00, IČO: 72563613, držitel licence MK ČR 15505/2012 OPP*

Předmět díla: na základě smlouvy o dílo č. SML 184/2021, restaurování nástěnných maleb v interiéru kaple sv. Václava v Praze - Suchdole

Zahájení/ dokončení akce: březen 2022/ září 2022

Zpracovala: MgA. Petra Navrátilová

Počet stran dokumentu: 83 stran

1./ Lokalizace památky

Název a adresa objektu: kaple sv. Václava, U Kapličky 1172, 165 00, Praha - Suchdol

Kraj/okres: hlavní město Praha

Obec: Praha

Část obce: Suchdol

Katastrální území: Suchdol

Bližší určení místa: kaple sv. Václava Praha- Suchdol

2./ Základní údaje o díle

Název: kaple sv. Václava

Autor: neznámý

Datování: 1755

Materiál/technika: nástěnná vápenná malba - freska

Vlastnické právo: MČ Praha - Suchdol

Památková ochrana: Kulturní památka rejst. č. ÚSKP 40803/1-1692

3./ Rozměry maleb

Hlavní ilusivní oltář: 4,02 m x 5,01 m

Hlavní oltářní obraz: 2,3 m x 1,52 m, výška stojící postavy: 1,05 m

Severní boční oltář včetně andílků: 2,98m x 3,17m

Severní oltářní obraz s rámem: 1,21m x 0,88m, výška postavy: 0,8 m

Jižní boční oltář: 3,03m x 3,05m

Jižní oltářní obraz s rámem: 1,31m x 0,96m, výška postavy: 0,87m

4./ Historie památky

Kaple svatého Václava na Suchdole stojí na bývalém morovém hřbitově z roku 1680, který byl zřízen emauzským klášteřem, majitelem zdejšího panství. Zděnou zvoničku dal postavit roku 1704 suchdolský rychtář Martin Ježek. V roce 1755 byla zvonička přestavěna na kapli. Za císaře Josefa II. byla v roce 1786 kaple zrušena a zpusřta. Roku 1807 ji koupil suchdolský mlynář Karel Trojan, opravil ji a odevzdal zpět svému účelu. Po dlouhá léta byla ve správě klášteřa Emauzského. Roku 1819 zde byl pohřben opat emauzského klášteřa Leopold Žalda a v letech 1836 - 1840 čtyři řeholníci. Roku 1890 byla kaple na náklady klášteřa opravena, nad průčelním štítem byl zřízen zděný výstavek. Řeholníci klášteřa ji měli ve správě až do roku 1942, kdy jim byl zbylý majetek zabaven gestapem. Další opravy proběhly v roce 1954 a v 90. letech. V roce 1996 byla v interiéru po obvodu přistavěna přízdívka (cca do výšky 1,2m).

5./ Popis a stav památky před restaurováním

Jednoduchá stavba v barokním slohu má obdélníkový půdorys s odsazeným půlkruhovým zakončením na východní straně. Do kaple se vstupuje od západu zaklenutou novogotickou předsíňkou, střecha je na západní straně zakončena zvoničkou.

Výmalba je v celé ploše monochromní bílá, v horní části vítězného oblouku je nápis "SV. VÁCLAVE ORODUJ ZA NÁS". V rámci oprav v roce 2021 proběhlo v interiéru kaple restaurování stropu, kdy byla obnovena původní modrá výmalba, v presbytáři zdobená zlatými hvězdami. Při dalších opravách byla obnovena podlaha z betonových barvených dlaždic a kruchta včetně schodiště. Přízdívka po obvodu kaple, zakrývající silně poškozenou soklovou část stěn byla odstraněna.

Sondážní restaurátorský průzkum provedený v minulém roce prokázal výskyt silného souvrství druhotných nátěrů, odhalena byla barokní výmalba zobrazující oltářní iluzivní architekturu. Jedná se o malovaný hlavní oltář s oltářním obrazem, umístěný mezi okny v presbytáři. Niky po stranách lodí kaple jsou taktěž pojednány iluzivní malbou architektury, lze je nazvat jako menší postranní oltáře, ve středu s oltářními obrazy. Po stranách architektury sedí na volutách andílci s ratolestí. Na jižní straně vítězného oblouku je dochován nápis tužkou s letopočtem 1806, jedná se o dobové "graffiti", které je pravděpodobně provedené na prvním bílém vápenném nátěru. Nápis byl zřejmě při následujících opravách roku 1807 přemalován.

Následující výmalba je monochromní světle zelená, vyskytuje se ve větších fragmentech na stěnách lodí i presbyteria. Další malířskou úpravou je barevné členění ploch stěn, provedené na celoplošně přestukovaném povrchu v síle cca 3 mm. Na stěnách lodí je okrovo červený odstín se žlutým rámováním. Stěny presbytáře jsou monochromní červené, taktěž se žlutým rámováním. Vítězný oblouk je zelený se žlutým rámováním. Barevnost stropu je v celé ploše monochromní modrá na bílém vápenném podnátěru (dvě vrstvy modrého nátěru).

Předposlední výmalba je v ploše stěn lomená bílá, v presbytáři a na vnitřních plochách nik je modrý monochromní nátěr se zlatými hvězdami (práškový bronz). Stejný odstín modré se vyskytuje jako druhá vrstva na stropě.

Stav dochované výmalby je v silně poškozeném stavu. Jedná se o mechanická poškození způsobená lidským faktorem jako jsou díry po hřebících a kovových skobách, druhotné opravy omítek a přemalby. Zásadní poškození výmalby je spjato s celkovým stavem objektu. Jedná se o

statické poruchy, jenž se projevují výskytem drobných i razantních prasklin, především v rozích stěn a v zaklenutí vítězného oblouku a oken. Pod okny jsou poškození způsobené zatékající vodou. Soklová partie je po celém obvodu kaple výrazně degradovaná působením zvlínající vlhkosti.

Dochování omítkových a barevných vrstev soklové části je do výšky cca. 1,2 m v silně poškozeném stavu. Je zde patrné velké množství druhotných oprav, plošné opravy cementovou omítkou a štukem, dále velké množství druhotných nátěrů, které jsou degradované a ve větší míře odpadlé nebo uvolněné. Poškození způsobená vlhkostí jsou výrazná i na západní stěně nad hudebním balkonem, zde zřejmě procházela vlhkost ze střechy přistavěné vstupní předsíně.

Z hlediska použitých materiálů je malba iluzivní oltářní architektury provedena na tzv. hubené omítce. Omítková vrstva je mírně degradovaná a křehká, místy sypká. První barevná vrstva, tedy malba al fresco hlavního oltáře (syté tmavé tóny červené, okru, šedé a černé) jsou degradovány a mírně zpráškovatělé, pravděpodobnou příčinou může být malý podíl vápenného pojiva při technice fresky, či jiné technologické chyby, samozřejmě jistý podíl na degradaci má vzlínající vlhkost.

Malby oltářní architektury jsou dochované v poškozeném stavu s četnými úpravami a přemalbami. Spodní část architektury je do výšky 1,2m dochována pouze v několika malých fragmentech. Souvrství druhotných nátěrů bylo již v minulosti snímáno mechanicky pomocí malířské špachtle a následně plošně přeštukováno 3mm silnou vrstvou. Nešetrné snímání nátěrů do velké míry poškodilo původní iluzivní malbu i s omítkovým podkladem. Výrazné poškození se nachází ve středu hlavního oltářního obrazu.

6./ Záměr na restaurování

Z rozšířeného sondážního průzkumu vyplynulo dochování původní barokní výmalby téměř v celém rozsahu a relativně dobrém stavu. Jedná se o významný nálezný barokní malby, který je vhodné prezentovat v jeho celistvé podobě. Podoba prostoru bude v plochách stěn bílá s iluzivní malbou hlavního a postranních oltářů.

Záměrem je kompletní restaurátorský zásah, zahrnující celoplošný mechanický odkryv druhotných nátěrů na nejstarší vrstvy s malbou iluzivní oltářní architektury, sejmutí povrchových nečistot, konsolidaci degradovaných omítkových vrstev, injektáž uvolněných omítkových vrstev a trhlin, upevnění uvolněné barevné vrstvy, tmelení defektů a doplnění omítkových vrstev, celoplošnou povrchovou fixaci a barevnou retuš.

7./ Předchozí restaurátorské zákroky

Bez předchozích restaurátorských zásahů, v dnešním významu. Velké množství starších oprav především v soklové partii, druhotné cementové a štukové omítky, zabarvené vápenné tmely na hlavním oltáři, přemalby a nátěry.

8./ Navrhovaný postup při restaurování

1. Fotodokumentace před a v průběhu prací
2. Optický průzkum, odběr vzorků pro laboratorní analýzu
3. Mechanický odkryv druhotných přemalob
4. Snímání povrchových nečistot a zbytků přemalob
5. Injektáž trhlin
6. Zpevnění a upevnění omítkových vrstev
7. Upevnění uvolněných barevných vrstev
8. Celoplošná povrchová fixace malby
9. Tmelení defektů v omítkové vrstvě
10. Tmelení defektů v barevné vrstvě
11. Barevná retuš, případně doplnění chybějících částí malby (soklová partie)
12. Závěrečná povrchová fixace
13. Vypracování závěrečné restaurátorské zprávy

9./ Vývoj malířských etap na hlavním oltáři

Do živé omítkové vrstvy (povrch vyhlazený fartačováním) byla rytou kresbou vyznačena pomocná čtvercová síť se základními tvary oltáře, včetně rámu oltářního obrazu. Následně byla provedena malba technikou fresky do nevyzrálého podkladu (pigmenty jsou vsáknuté do podkladu), pigmenty byly slabě pojené vápennou vodou. Jednalo se o jednoduché plastické členění architektury oltáře, v sytých tónech tmavě červené, zelené, okru, světle šedé a černé. Dále již na suchý a vyzrálý podklad byla namalována podrobnější a plastičtější malba architektury v růžových tónech, respektující předchozí vrstvu, ale na kterou již navazuje mladší rozsáhlejší přemalba. Tato přemalba z větší části změnila podobu oltáře. Oltář byl po stranách rozšířen o postavy sv. Jana Nepomuckého a sv. Ludmily stojících na okrových podstavcích. V horní části byl oltář rozšířen o nástavec s větší středovou okrovou kartuší. Po stranách byly přimalovány postavy putti sedících na volutách s ratolestmi v ruce, od nich pak směrem nahoru vede květinový feston. Horní část oltáře dosahuje v této vrstvě až na štukový profil pod stropem. Oltářní obraz zřejmě nebyl v této vrstvě uplatněn a nebo byl částečně přemalován nebo nahrazen závěsným obrazem. Následovalo několik dalších oprav respektujících architekturu oltáře. Později byl prostor presbytáře vymalován v monochromním tónu zelené, dále monochromní červené a v posledních úpravách v monochromní modré zdobené zlatými hvězdami. Součástí malovaného oltáře byla již od počátku prostorná menza, která byla pravděpodobně osazena až po vytvoření omítkové vrstvy i s malbou. Omítka na několika místech zasahuje do prostoru menzy, kde se nachází pouze kamenné zdivo, které nebylo nikdy omítnuto.

10./ Vývoj podoby menších postranních oltářů - umístěných v nikách lodi kaple

Omítková vrstva vytvořená pro malby postranních oltářů (vyhlazená frotáčováním) byla nanášena až po omítnutí a opatření bílým vápenným nátěrem stěn v lodi kaple. Omítka s malbou architektury překrývá cca o 10 cm plochy stěn. Přechody jsou zcela zřetelné v okolí rámování nik. Může se jednat o záměrné vytvoření samostatného omítkového podkladu pro freskovou techniku. Původní výmalba na vnitřních plochách nik odpovídá současné podobě, tedy barokní ornament s oltářním obrazem. Zda byly obrazy později přemalovány není čitelné, charakterem malby odpovídají postavy spíše malbám po roce 1800. Vnější rámování nik bylo v nestarší vrstvě tvořeno po stranách pravděpodobně červenými sloupy s okrovými hlavicemi, podobně jako uvnitř nik. Hlavice jsou i v současné podobě stále zřetelné pod vrstvou pozdějších přemalob. Na sloupy navazovala červená voluta ve spodní části s visícími štrápci. Na volutách sedí andělci držící ratolesti lehce ovinutí v drapérii. Rytá kresba v omítce se u postranních oltářů téměř nevyskytuje, pouze u jižní niky je z části vyrytý rám obrazu. Lze uvážit, zda překrytí stěn omítkou s iluzivní malbou může svědčit o tom, že výmalba oltářní architektury v lodi kostela nebyla vytvořena při stavbě kaple v roce 1755, ale až dodatečně při opravách roku 1807. Malířské zpracování postav v rámech tomu nasvědčuje, ačkoliv je omítka pod obrazy hladší než v okolních plochách, není zde patrné žádné vzájemné překrytí.

Následující přemalba zcela překryla vnitřní plochu nik monochromním nažloutlým nátěrem, který byl členěn pouze zeleným pásem lemujícím niku. Při vnitřní hraně obvodu nik pak navazoval tmavě červený pás, který přecházel na plochu stěn a navazoval na růžové rámování se zelenými vnitřními plochami. Hlavice byly v této vrstvě nahrazeny iluzivními římsami v tónech růžové. Postavy andělů již zřejmě v této vrstvě nebyly uplatněny. Lze předpokládat barevnou souvislost mezi zeleným pásem uvnitř nik a vegetabilní malbou v horní části hlavního oltáře - mladší přemalby rozšiřující oltář. Později byly niky vymalovány v monochromním tónu zelené, dále monochromní červené a v posledních úpravách v monochromní modré zdobené zlatými hvězdami. Součástí menších postranních oltářů byly menzy. Omítka v místech původní menzy je provedena dodatečně, zdívo za menzou nebylo původně omítnuto.

11./ Ikonografie díla

Námětem obrazu na hlavním oltáři je smrt sv. Václava. Stojící postava je Boleslav, oděná v zelený šat, drží v pravé ruce meč směřující ke klečící postavě sv. Václava, jenž má pravou ruku na prsou a levou ruku stahuje ke dveřím od kostela. Při pozdějších opravách kaple byly po stranách oltáře přimalovány postavy sv. Jana Nepomuckého a sv. Ludmily.

Menší iluzivní oltáře se středovými obrazy jsou umístěny v nikách po stranách lodi kaple. Malovaný oltářní obraz na severním oltáři zobrazuje sv. Benedikta. Postava muže s plnovousem je oděná v černý řeholní hábit, v pravé ruce drží berlu zakončenou točenicí. Jeho levá ruka směřuje k menšímu oltáři s křížem, kde je namalované věčné světlo. Na oltářní menze je nádoba ze které vylézá had. (V lidové víře je Benedikt patron proti uštknutí lidí i dobytka)

Na malovaném oltáři v jižní nuce je obraz zobrazující sv. Prokopa. Postava je oděná v biskupský šat, na hlavě má mitru a v levé ruce drží berlu s točenicí, v pravé ruce vede na řetězu d'ábla, ten vzhlíží směrem k Prokopovi. (Jak sv. Prokop oral s d'áblem)

12./ Zhodnocení laboratorního průzkumu

Vzorky k materiálové analýze byly odebrány z nástěnných maleb v interiéru kaple sv. Václava v Praze v Suchdole.

Vzorek V1 byl odebrán na hlavním oltáři ve spodní části šatu sv. Ludmily. Při analýze bylo zachyceno celkem osm vrstev, včetně omítkového podkladu. Vzorek obsahuje světle okrový vápenný štuk, bílý vápenný nátěr a černou vrstvu pigmentovanou uhlíkatou černí. Následuje červená vrstva pigmentovaná železitou červení, zelená vrstva se zemí zelenou, tenká olivově zelená vrstva, bílá vrstva a nažloutlá vrstva.

Vzorek V3 byl odebrán z šatu sv. Václava, zde byla zachycena pouze jedna barevná vrstva. Okrový vápenný štuk, stejného složení jako u předchozího vzorku a červená pigmentovaná železitou červení.

Vzorek V4 byl odebrán z krajiny oltářního obrazu v jižní nice. Zde byl pouze zachycen okrový vápenný štuk a bílý vápenný nátěr.

Vzorek V2 byl odebrán ze soklové části za účelem zjištění přítomnosti solí. Z výsledku analýzy vyplývá, že přítomnost vodorozpustných solí je velmi nízká.

Všechny vzorky zachycují okrový vápenný štuk podobného charakteru, pigmenty jsou pojeny vápenným pojivem. Použité pigmenty v malbách byly v historii užívány od starověku, nelze je tedy využít k bližší dataci díla.

13./ Postup při restaurování

Po úvodní fotodokumentaci byl proveden optický průzkum zahrnující obhlídku maleb v bočním razantním osvětlení a v rozptýleném světle. Následovalo postupné snímání druhotných přemaleb a štukových vrstev, mechanickou cestou pomocí restaurátorských kladívek a skalpelů.

V plochách stěn byly odstraněny staré nesoudržné opravy trhlin a defektů. Odstraněna byla druhotná omítková vrstva z parapetů oken, která již působením vlhkosti dosloužila a byla zcela sypká a uvolněná od podkladního zdiva. Ze soklové části po celém obvodu kaple a ze západní stěny kruchty byly odstraněny veškeré druhotné omítkové tmely, plošné cementové opravy a nátěry. Původní omítková vrstva soklové partie s fragmenty bílého nátěru a malbou zeleného soklu byla ponechána, omítky je relativně pevná a soudržná se zděným podkladem.

Po plošném sejmutí druhotných nátěrů bylo zřejmé, že malby oltářní architektury jsou dochovány ve dvou vrstvách. Původní barokní malba byla při pozdější opravě rozsáhle přemalována, na hlavním oltáři rozšířena a upravena. Mladší přemalba je dochována v silně poškozeném stavu, přesto je stále čitelná. Na základě konzultací s NpÚ bylo rozhodnuto o ponechání přemalby a jejího zapojení do celkové podoby díla, s tím že starší barokní malba bude v místech prolínání vrstev upřednostněna.

Následovalo náročnější snímání poslední vápenné přemalby. Především se jednalo o oblast s dochovanou barokní malbou iluzivní oltářní architektury, kdy hrubý fartáčovaný povrch omítek znesnadňoval snímání. Tenké vápenné vrstvy byly postupně precizně mechanicky snímány pomocí očních skalpelů. Po dočištění od monochromních přemaleb byly z povrchu maleb snímány nečistoty a vápenné zákaly pomocí wishab houby a tužky s mosazným vláknem. Plochy stěn byly od zbytků nečistot a hlinkových přemaleb dočištěny vodou pomocí PVA sací houby. Dočišťování maleb znesnědňoval křehký a degradovaný omítkový podklad, proto bylo nutné v závěru snímání

přemaleb malby konsolidovat zpevňovačem Remmers KSE 100 a následně opět dočišťovat od přemaleb a nečistot. Soklová partie po celém obvodu kaple a na západní stěně kruchty, byla po očištění a po odsátí veškerých prachových nánosů, konsolidována zpevňovačem Remmers KSE 100 a 200. Po vyzrání organokřemičitého konsolidantu (4 týdny), byla malba oltární architektury plošně fixovaná nástřikem roztoku akrylátové disperze HydroGrund - Lascaux v poměru 2% v destilované vodě. Důvodem následné konsolidace byla trvajících částečná zpráškovatělost některých pigmentů, především sytých tónů s nízkým podílem vápenného pojiva. Monochromní bílé plochy stěn byly fixovány nátěrem hydroxypropylcelulozy v destilované vodě v poměru 6%. Soklová část byla opatřena nástřikem desinfekce proti biologickému napadení omítek.

Následující etapou bylo tmelení defektů v omítkové a barevné vrstvě. Chybějící omítkové vrstvy byly nejprve podtmeleny hrubou vápennou maltou a následně finální jemnou, která byla provedena co nejpřesnější reprodukcí povrchového ztvárnění původní omítky. Uvolněné omítkové vrstvy, trhliny a dutiny byly injektovány zpevňovačem Porosil ZTS a následně injektážní směsí, která je složena z hydrátu vápenatého, přídatku páleného jílu, vápencové moučky, vápencové drtě a organických přísad. Silně poškozená soklová část byla vytmelená a následně rozfilcována, tak aby byla vytvořena struktura zcela navazující na okolní plochy stěn.

Po vytmelení všech defektů a razantních prasklin byly nové hmotové doplňky opatřeny vápenným podnátěrem v základním bílém tónu. V oblasti maleb iluzivních oltářů nebyl podnátěr aplikován. Výmalba stěn kaple byla převážně ponechána v autentickém stavu dochování, scelující retuši byly provedeny pouze rušivé defekty po chybějící barevné vrstvě. Retušování a barevné doplnění byly veškeré nové hmotové doplňky, včetně soklové části. Formou rekonstrukce byla doplněna zelená soklová část, která je v malých fragmentech dochována po celém obvodu kaple a na schodišti na kruchtě. Scelené barevné doplňky v plochách stěn byly následně lehce zbroušeny, tak aby odpovídaly otevřenému charakteru původních omítek. Barevná retuš iluzivní oltární architektury byla provedena práškovými pigmenty spojenými hydroxypropylcelulozou s podílem akrylátové disperze Primal AC 35 1%. Chybějící spodní část oltářů byla dle nalezených fragmentů doplněna formou rekonstrukce. Prostor po chybějící menze byl barevně neutrálně malířsky pojednán v tónu světle šedé, která je dochována v okrajích menzy na hlavním oltáři. Forma retuše iluzivní architektury byla provedena kombinací napodobivé a scelující retuše. S ohledem na stav dochování, byl malbám ponechán mírně otevřený charakter. Záměrem bylo citlivé doplnění chybějících partií, tak aby bylo stále čitelné prolínání dvou malířských etap.

Na závěr byly malby opatřeny nástřikem akrylátové disperze HydroGrund v poměru 2% v destilované vodě.

14./ Závěr

Koncepce malířské výzdoby kaple je tvořena třemi stěžejními motivy - iluzivní malbou oltární architektury, modrého stropu zobrazující nebe, v presbytáři se zlatými hvězdami a tmavě zelenou soklovou částí zpodobňující zem. Plochy stěn jsou monochromní bílé.

Současná podoba dochování malované iluzivní architektury je výsledkem prolínání dvou malířských etap. Hlavní oltář byl dodatečně přemalován a rozšířen o postavy světců sv. Jana Nepomuckého a sv. Ludmily, v horní části o nástavec s postavami puttí. Postranní niky byly v druhé etapě spíše zjednodušeny, postavy andílků již nebyly uplatněny, vnější rámování se sloupy s hlavicemi byly nahrazeny jednodušší římsou, vnitřní plocha nik byla monochromní se zeleným pásem a pravděpodobně s oltářním obrazem.

15./ Použité materiály při restaurování

Snímání povrchových nečistot: suchou cestou - latexová houba cleanmaster, wishab houba, mokrou cestou - PVA sací houba, destilovaná voda

Ošetření proti plísni: desinfekce na omítky-Pulvispray, FungiSpray

Injektáž trhlin a uvolněných omítkových vrstev: Porosil ZTS, Vapo Injekt Aqua Bárta, Ledan TB 1

Tmelení defektů: uleželé hašené vápno, vápenný hydrát, písek, hydraulické vápno

Tmelení defektů v barevné vrstvě: vápenný klet- mramorová moučka, boloňská křída, hašené vápno, práškový pigment, písek

Zpevnění omítkových vrstev: Remmers KSE 100, 200, Porosil Z Aqua Bárta

Konsolidace a fixace nástěnných maleb: Remmers KSE 100, Hydro-grund 3% Lascaux

Celoplošná povrchová fixace: Hydro-grund 3% Lascaux, Klucel H

Barevná retuš: práškový pigment Ocres de France, Kremer pigmente, plavená křída, Klucel H, Primal AC 35 2%

Malířské rekonstrukce, podnatěr: hašené vápno, vápenné barvy Mineralfarbe Herbol, práškový pigment Ocres de France, Klucel H

16./ Doporučené podmínky pro uchování díla

Klimatické podmínky by měly být stálé, bez prudkých výkyvů vlhkosti a teplot v interiéru. Je nutné zajistit pravidelné dostatečné větrání prostoru, provádět kontrolu dešťových svodů a přítomnosti vlhkosti ve zdivu. Jakékoli zákroky spojené s čištěním a jinou údržbou díla smí provádět pouze restaurátor.

V Praze, 25.9. 2022

MgA. Petra Navrátilová

